ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΤΥΠΟΣ Κ' Η ΟΥΣΙΑ

Γραμμένο γιὰ τὸ «Μπουκέτο»

Ἐπὶ Ἀγγλικῆς Προστασίας, ὁ Γερασιμάκης ὁ Δαρέζης, ἀπὸ τοὺς *νόμπιλους* τοῦ νησιοῦ του, ἦταν διορισμένος στὴν Κέρκυρα δικαστής.

Εἶχαν νὰ λένε γιὰ τὸ ἀκέρσιο τοῦ χαρακτήρα του, τὴν ἀξιοπρέπειά του καὶ τὴν τυπικότητα. Πάντα ντυμένος στὸ καντίλι,—μιγρέα, ψηλὸ καπέλλο, ἄσπρη γραβάτα καὶ μπαστούνι μὲ χερούλι χρυσό,—δὲν ἀνεχόταν τὴν παραμικρὴ παράβαση, τὴν παραμικρὴ παράλειψη, τὴν παραμικρὴ ἀμέλεια στὸ κάθε τί. Λύστηρὸς στὸν ἑαυτό του ὅσο καὶ στοὺς ἄλλους, ἤθελε νὰ κάνῃ καὶ τὴ ζωή του πρότυπο τιμῆς κι' ἀρετῆς. Οἱ συντοπίτες του διηγοῦνταν μὲ θαυμασμό, πὼς ὅταν ἐπρόκειτο νὰ διορισθῇ δικαστής, στεφανώθηκε τὴν *κοπέλλα* του, γιὰ νὰ μὴν ἔχουν νὰ τοῦ λένε οὔτε πὼς διατηροῦσε μιὰ γυναῖκα ἀστεφάνωτη,—πρᾶγμα ποὺ τὸ συνήθιζαν ἐκεῖ-πέρα καὶ παντρεμένοι, ἐνῷ ὁ ἄρχοντας ὁ Γερασιμάκης ὁ Δαρέζης ἦταν γῆρος ἀπὸ δέκα χρόνια!

Ὅταν ἑνώθηκε ἡ Ἑπτάνησο μὲ τὴν Ἑλλάδα, ὁ Δαρέζης χάρηκε πολύ, γιατ' ἦταν πατριώτης καὶ ριζοσπάστης κρυφός. Θεώρησε ὅμως χρέος του νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ δικαστής. «Μὲ διόρισε ἡ Ἀγγλία,—εἶχε συλλογισθεῖ ὁ μή-μου ἄπτου ἄνθρωπος,—μὰ μὲ θέλει τάχα κ' ἡ Ἑλλάδα; Ἂν μὲ θέλῃ, ἂς μὲ ματαδιορίσῃ».

Ἀλλὰ κ' ἡ «Ἑλλάδα» τὸν ἤθελε. Εἶχε τόσο καλὲς πληροφορίες! Μὲ τὴ δισφορὰ πὼς ἀντὶ γιὰ δικαστή, προτίμησε νὰ τὸν διορίσῃ ἔπαρχο σ' ἕνα μέρος τοῦ Μοριᾶ. Ἐπίτηδες, βλέπετε, τὰ πρῶτα χρόνια τῆς Ἕνωσης,—ποὺ ἦταν καὶ τὰ πρῶτα τῆς βασιλείας τοῦ Γεωργίου,—γινόταν αὐτὴ ἡ «ἀνταλλαγή»: Ἔστελναν διοικητικοὺς ὑπάλληλους στὴν Ἑπτάνησο διαλεχτοὺς Ἑλλαδίτες, καὶ στὴν ἄλλη Ἑλλάδα διαλεχτοὺς Ἑπτανήσιους. Κι' ὁ λόγος, πιστεύω, εἶν' εὐνόητος.

Πρόθυμα δέχτηκε τὴ νέα θέση ὁ Δαρέζης. Τὴ θεώρησε μάλιστα πολὺ τιμητικὴ γι' αὐτόν. Κι' ὁρκίστηκε νὰ βάλῃ τὰ δυνατά του γιὰ νὰ τὸ δείξῃ καὶ σὰν ἔπαρχος ὅπως τὄχε δείξει καὶ σὰ δικαστής. Ἔπειτα εἶχε καὶ τὴ φιλοδοξία νὰ κάμῃ τοὺς Ἑλλαδίτες τῆς ἐπαρχίας του νὰ ἰδοῦν, νὰ γνωρίσουν στὸ πρόσωπό του τὸν ἑπτανησιακὸ «πολιτισμό». Θᾶταν τώρα δέκα φορὲς αὐστηρότερος, τυπικότερος, ἀξιοπρεπέστερος, δικαιότερος, ἠθικότερος. Ἔπαρχος! ἔλεγε. Μὰ δὲν εἶνε παῖξε-γέλασε. Ἔπαρχος θὰ πῇ μικρὸς βασιλιάς. Καὶ βασιλικὲς ἀρετὲς ἔπρεπε ν' ἀναπτύξῃ τώρα ὁ σιὸρ-Γερασιμάκης, ἀφοῦ θᾶχε καὶ βασιλικὲς τιμές... Ἔπαρχος! τί διάολο! Σὰ νὰ λέμε Πρεβεδοῦρος ἐπὶ Βενετοκρατίας. Ἔ, λοιπὸν ὁ Πρεβεδούρος ἐπὶ Βενετοκρατίας ἦταν μικρὸς βασιλιάς. Φαντάσου, ὅταν ἔφτανε στὸ νησί, τὸν ἔπαιρναν καὶ τὸν πήγαιναν στὸ παλάτι του μὲ *μπαλντακίνο*, μὲ οὐρανία, σὰν ἅγιο εἰκόνισμα! Μὰ μήπως πήγαινε πάρα κάτω σὲ τιμὲς καὶ δόξες ὁ Ρεζιντέντες ἐπὶ Ἀγγλικῆς Προστασίας; Καὶ μήπως τώρα, μετὰ τὴν Ἕνωση, ὁ Νομάρχης ὁ Ἑλλαδίτης, δὲν ἦταν πρόσωπο ἱερό; Ἀδιάφορο ἂν τοῦ ἄρεσε αὐτουνοῦ ἡ «ἀφέλεια» κι' ἂν ἔβγαινε στὸ δρόμο καὶ λιγάκι *σὰν-φασόν*. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ-πέρα τὸν τιμοῦσαν σὰ νὰ φοροῦσε χρυσά...

Ἔ, χρυσὰ ὄχι, ὁ Γερασιμάκης ὁ Δαρέζης δὲν τὰ φοροῦσε ποτέ. Μὰ καὶ ποτὲ δὲν θὰ τοῦ ἔλειπε ἡ μιγρέα κ' ἡ ψηλοκαπελαδούρα. Ἄ, μόνο γιατέκα καὶ ψάθινο καπέλλο δὲ θᾶβαζε ὁ κύριος Ἔπαρχος. Μὰ οὔτε στὸ βαπόρι, οὔτε στὴν ἐξοχή!...

Ἅμα ἔλαβε τὸ διορισμό του, πῆγε στὴ Νομαρχία, παρουσιάστηκε στὸ Νομάρχη καί, μὲ χίλιες τσιριμόνιες, μ' ἐπίτηδη εὐγλωττία μὰ καὶ μὲ βαθειὰ συγκίνηση, τὸν παρακάλεσε νὰ διαβιβάσῃ στὴν Κυβέρνηση τὴν ἄπειρη εὐγνωμοσύνη του γιὰ τὴ μεγάλη τιμὴ καὶ τὴν ἔνορκη ὑπόσχεσή του ὅτι θὰ φαινόταν ἄξιος. Εἶπε πολλά, πολλά. Ὁ Νομάρχης, ὁ διαλεχτὸς Ἑλλαδίτης, τἄκουσε μὲ ὑπομονὴ καὶ μ' ἔλαφρὸ χαμόγελο. Ἔπειτα τοῦ εἶπε *σὰν-φασόν*:

— Ἐμ τὸ ξέρουμε, κύριε Δαρέζη, πὼς θὰ κάμετε τὸ χρέος σας..

— Καὶ κάτι παραπάνω! φώναξε ὁ νέος Ἔπαρχος.

— Γι' αὐτὸ μιὰ τί νὰ σᾶς πῶ; ἔκαμε ὁ Νομάρχης, σηκώνοντας τοὺς ὤμους. Εἶναι στὴ διάθεσή σας.

Ἀπογοητεύτηκε λιγάκι ἀπ' αὐτὴ τὴ γλῶσσα ὁ Δαρέζης· μὰ ἔκρινε καλὸ νὰ μὴ δείξῃ τίποτα καὶ ρώτησε ἁπλά:

— Τώρα... πότε θὰ φύγω;

— Μά, ὑποθέτω... μὲ πρώτη εὐκαιρία.

— Πῶς;... Δὲ θᾶρθῃ πλοῖο νὰ μὲ πάρῃ;

Μὲ κόπο ὁ Νομάρχης κράτησε τὶ γελια του. Κι' ἀποκρίθηκε:

— Ὄχι, κύριε Δαρέζη, ὄχι. Δὲν εἶνε δυνατό. Τὸ Κράτος μας, βλέπετε, δὲν εἶνε Ἀγγλία, οὔτε Βενετία. Πᾶνε κεῖνα ποὺ ξέρατε. Θὰ φύγετε μὲ τὸ βαπόρι τῆς γραμμῆς κ' ἡ Κυβέρνηση θὰ σᾶς πληρώσῃ ἁπλῶς τὰ «ὁδοιπορικά» σας.

— Τὸ ἴδιο εἶνε! δὲν πειράζει! Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε Νομάρχα! Δὲν ἤξερα!...

Ἔγινε κατακόκκινος γιὰ τὴ γκάφα του ὁ νέος Ἔπαρχος. Νὰ μὴ τὸ συλλογιστῇ πὼς ἡ μικρή, φτωχὴ Ἑλλάδα δὲ μποροῦσε νὰ κάνῃ τέτοιες πολυτέλειες! Μπᾶ! καὶ μὲ τὸ βαπόρι τῆς γραμμῆς τὸ ἴδιο δὲν ἦταν; Ἄμ' ἀνέβαζε ἕνα σινιάλο στὸ κατάρτι, νά το! Καὶ διάβολε, τὸ σινιάλο δὲν κόστιζε τίποτα: μιὰ παντιερούλα, ἕνα κομμάτι πανί...

***

Ἑτοιμάστηκε τελοσπάντων καὶ μπαρκαρίστηκε στὸ πρῶτο βαπόρι ποὺ θᾶφευγε ἀπ' τὸ νησί του γιὰ τὸ Μοριά.

Σινιάλο ὅμως δὲν εἶδε ν' ἀνεβάσουν πουθενά.

«Ἔ, συλλογίστηκε, δὲν μπορεῖ ἀμέσως-ἀμέσως... Ἔχουν τώρα τὴ φασαρία... Ἅμα ξεκινήσουμε...»

Ὡστόσο, γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό, δὲν ἔπαυε νὰ τὸ θυμίζῃ, κάνοντας τρόπο ν' ἀκούγεται μέσ' στὸ βαπόρι τὄνομά του κι' ὁ τίτλος του. Πότε τὄλεγε, τὸ φώναζε ὁ ἴδιος: «ὁ κύριος Γεράσιμος Δαρέζης, Ἔπαρχος...» Πότε προκαλοῦσε μιὰν ἀναφώνηση ἀπὸ ἄλλον: «Κύριε Ἔπαρχε!...» Κι' ὅταν τέλος ἐνόμισε πὼς ὅλο πιὰ τὸ βαπόρι, ἀπ' τὴ γέφυρα ὥς τ' ἀμπάρι, ἔμαθε ποιὰ προσωπικότητα θὰ μετέφερε στὴν ἕδρα της, ἡσύχασε κάπως καὶ κάθησε σὲ μιὰν ἄκρη.

Ἀλλὰ τοῦ κάκου. Τὸ βαπόρι εἶχε ξεκινήσει καὶ κανένα σινιάλο δὲν ἀνέβαινε νὰ πληροφορήσῃ τὶς ἀκτὲς καὶ τὶς θάλασσες πὼς ταξίδευε ἕνος ἄρχοντας! Πολὺ περίεργο πρᾶγμα! Μὰ τὸ ξέχασαν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι;...

Ρώτησε τὸν καμαρότο:

— Σινιάλο... γιατί δὲν ἐβάλατε;

— Δὲν ξέρω, κύριέ μου, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ καμαρότος· δὲν εἶνε δική μου δουλειά. Θὰ λάβετε μέρος στὸ πρόγευμα;

Ρώτησε τὸ λοστρόμο:

— Παντιερούλα;... πότε θὰ πάῃ ἡ παντιερούλα;

— Μὰ τί, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ θαλασσινός. Καραντίνα ἔχουμε;

Ρώτησε κι' ἄλλους τὰ ἴδια.

«Ἄ, μὰ δὲν εἶνε δουλειὰ τούτη δῶ!» συλλογίστηκε μὲ ἀγανάκτηση ὁ κ. Ἔπαρχος.

Καὶ μιὰ καὶ δυό, ἀνεβαίνει στὴ γέφυρα καὶ παρουσιάζεται στὸν καπετάνιο.

Ὁ θαλασσινὸς αὐτὸς ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ *ντόμπρους* καὶ τοὺς πιὸ *σὰν-φασονίτες* Ρωμιούς. Ποτέ του δὲν θᾶχε ἰδεῖ τέτοιον στὴ ζωή του ὁ ἄρχοντας Δαρέζης, οὔτε στὸ νησί του, οὔτε στὴν Κέρκυρα.

Φανιάσου: νὰ βλέπῃ μπροστά του ἕνα *νόμπιλο*, μὲ μιγρέα, μὲ ψηλὸ καπέλλο καὶ νὰ μὴ σηκώνεται κἂν νὰ χαιρετήσῃ!; νὰ μὴ βγάζῃ οὔτε τὸ κασκέτο του καθιστος!;

— Κύριε πλοίαρχε...

— Ὁρίστε!

— Εἶναι ὁ κ. Γερόσιμος Δαρέζης, πρώην δικαστὴς καὶ νῦν ἔπαρχος...

— Χαίρω πολύ! χαίρω!...

— Καὶ ταξιδεύω ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου!

— Μάλιστα, χαίρω πολύ. Καὶ τί ἀγαπᾶτε;

— Μά... τί ν' ἀγαπάω; Δὲν ἀκούσατε τί σᾶς εἶπα: *Ταξιδεύω ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου!*

— Δηλαδή;

— Ὡς ἔπαρχος! Τί ἄλλο θέλετε νὰ σᾶς πῶ;

— Δὲν ἐννοῶ... ἐξηγηθῆτε, σᾶς παρακαλῶ... Ἔχετε κανένα παράπονο;

— Βεβαιότατα! Ἔχω τὸ παράπονο, κύριε πλοίαρχε, ὅτι παρελείψατε ἕνα τύπον καὶ μίαν τιμὴν ὀφειλομένην!...

Ὁ καπετάνιος ἄρχισε νὰ βράζῃ:

— Οὔφ!... ἐξηγηθῆτε λοιπόν!

Ἦταν πιὰ προσταγή. Κι' ὁ Γερασιμάκης ὁ Δαρέζης σήκωσε τὸ χέρι του κι' ἔδειξε ψηλά;

— Δὲν ἀναπετάσατε ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ τὸ σῆμα!...

— Ἄ!

Ἐπιτέλους ὁ καπετάνιος εἶχε καταλάβει. Κι' ἀφοῦ κοίταξε πρῶτα καλὰ-καλὰ τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴ μιγρέα, ἔβαλε τὰ γέλια. Μὰ κάτι γέλια!

Ὁ Γερασιμάκης κοκκίνησε σὰν ἀστακός.

— Γιατί γελᾶτε; Αὐτὴ εἶνε ἡ δικαιολογία σας; Ὡρεῖα, κύριε πλοίαρχε, σᾶς συγχαίρω!

Τώρα μόλις ὁ καπετάνιος σηκώθηκε. Ἄ, μὰ τὸν εἶχαν πιάσει κι' αὐτὸν τὰ δαιμόνια! Εἶχε πάψει νὰ γελᾷ. Κ' εἶπε, τονίζοντας τὰ λόγια του ἕνα-ἕνα:

— Ἄμ, ἂν ἦταν νὰ βάζουμε σινιάλο κάθε φορὰ ποὺ κουβαλοῦμε τραγιὰ σὰν τοῦ λόγου σου,—ἔπαρχος, λέει, —χαχαχούχα!... νίψου κι' ἀποφάγαμε!

***

Ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει τὴν ἀπάντηση τοῦ Γερασιμάκη τοῦ Δαρέζη. Ἐγὼ ὅμως ὑποθέτω πὼς θὰ ἔκαμε ταχτικὴ μεταβολὴ καὶ θὰ κατέβηκε χωρὶς λέξη. Κι' αὐτὸ τὸ κρίνω ἀπ' τὰ κατοπινὰ ποὺ ἀναφέρει ἡ ἱστορία.

Μὲ τἄλλο βαπόρι ὁ Γερασιμάκης ὁ Δαρέζης γύρισε στὸ νησί του, παρουσιάστηκε ἀμέσως στὸν κ. Νομάρχη καὶ τοῦ εἶπε:

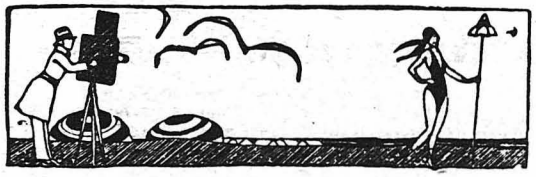

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Δημοσιεύουμε πάλι σήμερα τρεῖς ἐκλεκτὰς μεταφράσεις τοῦ κ. Γ. Κοτζιούλα. Πόσον ἀριστοτεχνικὰ μεταφρασμένα εἶνε τὰ ποιήματα αὐτὰ τὸ βλέπει καθαρὰ ὁ ἀναγνώστης. Ἂς τὸ δοῦν ἀκόμα καὶ οἱ ἄλλοι συνεργάται μας γιὰ νὰ πεισθοῦν ὅτι τὸ «Μπουκέτο» δημοσιεύει πᾶν ὅτι εἶνε ἐκλεκτὸν ὅπως ἀπορρίπτει πᾶν τὸ ἄθλιον.

[Τοῦ Garnier]

Ὅταν μιὰ νύχτα σκοτεινὴ ἀκούγει νὰ μουγκρίζῃ
τὴ θάλασσα ἀποκάτου του, τὸν οὐρανὸ ψηλὰ
καὶ κάποιο κῦμα ἀχόρταγο στὰ ποδια του κυλᾶ,
ὁ καπετάνιος τρέμοντας ἐδῶ κ' ἐκεῖ γυρίζει.

Κι' ἅμα ἀντικρύσῃ ἐκεῖ ψηλὰ ξάφνου τὸ θεῖο πλανήτη,
λάμπει ἡ χαρὰ στὴν ὄψη του γιὰ κεῖνο ποῦ θωρεῖ,
γιατὶ μὲ τὴν ἀχτίδα του τὴ θεία θὰ ξαναβρῇ
τ' ἀπάνεμο λιμάνι του, τὴ χώρα του, τὸ σπίτι.

Ὁ κόσμος εἶν' ἡ θάλασσα μὲς στὴν ἀνεμοζάλη,
ὁ ναύτης σὺ εἶσαι ποῦ ζητᾷς νὰ φτάσῃς σ' ἀκρογιάλι
κι' εἶν' ἡ Μαρία τὸ λαμπερὸν ἄστρο ποῦ μπρὸς σου ἐφάνη.

Ὦ ναύτη, ποῦ ἀπελπίστηκες, θωρῶντας το μ' ἐλπίδα
παρηγορήσου, δύστυχε: μὲ μιὰ του μόνη ἀχτίδα
τὴν ἀλαφρὴ τὴ βάρκα σου θὰ φέρῃ στὸ λιμάνι.

ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

[Τοῦ Ἀλφρὲ ντὲ Μυσσὲ]

Χλωμό μου ἀστέρι βραδυνόν, ἀκούραστε διαβάτη
μὲ τὸ λαμπρό σου μέτωπο στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Δύσης
ἀπὸ τὸ αἰθέριο, φωτεινὸ κι' οὐράνιο σου παλάτι
στὸν κάμπο τὸν ἀτέλειωτο ποιὸν θέλεις ν' ἀντικρύσῃς;
Εἶν' ἥσυχα τὰ κύματα κι' οἱ ἄνεμοι σιωπᾶνε,
ὁ λόγγος ποῦ ἀναστέναζε θρηνεῖ σ' αὐτὸ τὸ βράδυ
καὶ τὰ πουλιὰ μ' ἀνάλαφρα φτερὰ σιγοπετᾶνε
ὅλα μαζὶ στὸ μακρυὸ καὶ πράσινο λειβάδι.
Ἀστέρι ποὺ ἀπ' τὴ μακρυνὴ βουνοκορφὴ κυττάζεις
τὸν κουρασμένο τὸ βοσκὸ ποῦ μοναχός του πάει
καὶ τὸ λευκὸ κοπάδι του ἀργὰ-ἀργὰ ἀκλουθάει,
ἀστέρι ποὺ μὲ σιωπηλὸ δάκρυ ἀσημένιο μοιάζεις,
μὲς στὴν ἀτέλειωτη νυχτιὰ ποῦ πᾶς μονάχο τώρα
κι' ἀνήσυχο γιατὶ ζητᾷς στὶς καλαμὲς κρεββάτι;
Ποῦ πᾶς, ἀστέρι μου ὤμορφο, στῆς σιγαλιᾶς τὴν ὥρα
μὲς στοῦ νεροῦ τὴν ἀγκαλιὰ νὰ πέσῃς τὴ δροσάτη;

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

[Τοῦ Καρόλου Μπωντλαὶρ]

Μὲ φλογερὸ σὰ δαίμονας τὸ μάτι
θὰ σοῦ ξανάρθω πάλι στὸ κρεββάτι
ἀνάλαφρα κοντά σου θὰ γλιστρήσω,
μελαχροινή μου, καὶ θὰ σοῦ χαρίσω
φιλήματα ψυχρὰ σὰν τὸ φεγγάρι
ποὺ τὴν αἰώνια στράτα του ἔχει πάρει
μονάχο του ἀρμενίζοντας, καὶ χάδια
σὰν τοῦ φιδιοῦ στῆς νύχτας τὰ σκοτάδια·
κι' ὅταν γοργὰ ἡ αὐγὴ θὲ νἄρθῃ ἡ μαύρη,
τὸν τόπο μου ἀδειανὸ ἡ ματιά σου θἄβρῃ,
γιατὶ θὰ φύγω τρέχοντας στὸ δρόμο.
Καθὼς μὲ τὴν ἀγάπη τους οἱ ἄλλοι,
στῆς νειότης τῆς χρυσῆς σου ἐγὼ τὰ κάλλη
ποθῶ νὰ βασιλέψω μὲ τὸν τρόμο.

Μεταφρ. **Γ. Κοτζιούλα.**

— Παραιτοῦμαι! Ἐγώ, σὰν Ἑπτανήσιος, δὲν εἶμαι μαθημένος *ἔτσι* καὶ μοῦ εἶνε κάπως δύσκολο νὰ μάθω τώρα στὰ γεράματα. Ἂς μάθουν ἀπὸ σᾶς τοὺς Ρωμιοὺς τὰ παιδιά μας!

— Ὦ! μὰ γιὰ ἕναν τῦπο κάνετ' ἔτσι σεῖς! φώναξε ὁ κ. Νομάρχης ἅμα ἔμαθε τὴν αἰτία.

— Μάλιστα! ἀποκρίθηκε θαρρετὰ ὁ πρώην δικαστής. Ἐγὼ ἤμουν καὶ εἶμαι τυπικός, γιατὶ ἔχω τὴν ἰδέα πὼς ὁ τύπος μαρτυρεῖ τὴν οὐσία. Ἅμα δὲν ὑπάρχει ἐκεῖνος, δὲν ὑπάρχει οὔτε αὐτή. Ὅταν οἱ καπετάνιοι σας βρίζουν τοὺς ἐπάρχους σας τραγιά, ἐπειδὴ τοὺς θυμίζουν μιὰ στοιχειώδη παράλειψη, θὰ πῇ πὼς κ' οἱ ἔπαρχοί σας δὲν κάνουν τὸ χρέος τους ἢ βρίσκουν τὸ μπελά τους ὅταν τὸ κάνουν. Ἐγὼ οὔτε νὰ μὴ τὸ κάνω θὰ μποροῦσα, οὔτε νὰ βρῶ τὸ μπελά μου θὰ ἤθελα. Καὶ παραιτοῦμαι!

Ἡ παραίτησή του ἔγινε δεκτὴ μὲ λύπη· μὰ ὁ Γερασιμάκης ὁ Δαρέζης ἰδιώτευσε μὲ χαρὰ σ' ὅλη τὴν ἐπιλοιπη ζωή του.

(1926) **Γρ. Ξενόπουλος**

Ἀσθενὴς κατὰ φαντασίαν

Ὁ περίφημος Ἄγγλος γιατρὸς Λέστερ εἶχε ἀποκτήσει τόση πελατεία, ὥστε δὲν εὕρισκε οὔτε στιγμὴ ἡσυχία. Ἔδειχνε ὅμως πραγματικὸ ἐνδιαφέρον μονάχα γιὰ ὅσους ἔπασχαν σοβαρὰ καὶ κατέβαλλε κάθε προσπάθεια γιὰ τὴ θεραπεία τους. Μέσα στοὺς τόσους ἀρρώστους εἶχε καὶ κάποιον «κατὰ φαντασίαν ἀσθενῆ», ποὺ τὸν θεωροῦσε ὡς ἄχρηστο βάρος. Μιὰ νύχτα ὁ «ἀσθενὴς» αὐτὸς ἔστειλε τὸν ὑπηρέτη του καὶ κάλεσε τὸ γιατρὸ βιαστικά, γιατί, ὅπως ἔλεγε, ἦταν πολὺ ἄσχημα. Ὁ γιατρὸς μετὰ τὴν ἐξέτασι τοῦ εἶπε:

— Κάματε τὴ διαθήκη σας;

— Ὄχι, γιατρέ. Μὰ εἶμαι λοιπὸν τόσο σοβαρά;

— Πῶς λέγεται ὁ συμβολαιογράφος σας;

— Μά, γιατρέ, δὲν ὑπάρχει λοιπὸν κομμιὰ ἐλπίδα; Στὴν ἡλικία μου...

— Σᾶς λέγω νὰ στείλετε νὰ φωνάξετε τὸ συμβολαιογράφο σας, τὸν πατέρα σας καὶ τὸν ἀνιψιό σας.

— Ὥστε εἶμαι καταδικασμένος, γιατρέ;

— Ὄχι. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴν εἶμαι ὁ μόνος ἀνόητος ποὺ ἀνησυχήσατε ἀπόψε χωρὶς λόγο, πρέπει νὰ ρθοῦνε ἐδῶ κι' αὐτοί...

***

Ἕνα πολύτιμο θεατρικὸ πρόγραμμα

Ἦταν τὴν ἐποχὴ ποὺ τὸ Ρωσσικὸ κράτος δὲν εἶχε πάρει ἀκόμα τὴν περιοχὴ τῆς Βοκχάρας, ἀνατολικὰ ἀπὸ τὴν Κασπία. Οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου αὐτοῦ, ἄγριοι, μαζὶ μὲ τὸν Ἐμίρη τους κακομεταχειρίζονταν κάθε ξένο ποὺ θὰ τολμοῦσε νὰ πατήσῃ στὸν τόπο τους. Κάποτε μερικοὶ Ρῶσσοι ἀξιωματικοὶ κατέβηκαν νὰ περιηγηθοῦν τὸν τόπο αὐτό, νομίζοντας ὅτι θὰ τὰ καταφέρουν νὰ μείνουν ἄγνωστοι. Μόλις πάτησαν ὅμως ἐκεῖ τὸ πόδι τους, ἀμέσως περιτριγυρίστηκαν ἀπὸ τοὺς ἀγρίους ὑπηκόους τοῦ Ἐμίρη. Ὁ ἀρχηγός τους δὲν τἄχασε καὶ ζήτησε νὰ τοὺς παρουσιάσουν στὸν Ἐμίρη. Αὐτὸς ὅμως καχύποπτος ζήτησε νὰ ἰδῇ τὰ ἐπίσημα ἔγγραφά τους. Ἐκεῖνοι βρέθηκαν σὲ δύσκολη θέση, μὰ ὁ νεώτερός τους θυμήθηκε πὼς εἶχε στὴν τσέπη του ἕνα πρόγραμμα τοῦ θεάτρου «Ἀλεξανδρος» μὲ τὴ χρυσῆ βούλλα τοῦ δικέφαλου ἀετοῦ, ποὺ εἶταν ἔμβλημα τοῦ θεάτρου. Ὁ Ἐμίρης δὲν ἤξερε Ρωσσικά, ἀλλὰ ἀναγνώριζε τὴ λέξη «Ἀλέξανδρος» ὅταν τὴν ἔβλεπε γραμμένη καθὼς καὶ τὸ δικέφαλο. Πίστεψε πὼς εἶχε μπρός του ἀπεσταλμένους τοῦ Τσάρου καὶ τοὺς ἔκανε πρεσβευτικὲς τιμές.

***

Ὁ Κάρολος ὁ ΙΒ'. καὶ οἱ ὀβίδες

Ὁ Κάρολος ὁ ΙΒ'. τῆς Σουηδίας πολὺ φημίζονταν γιὰ τὸ θάρρος καὶ τὴν ψυχραιμία του. Κατὰ τὴν πολιορκία μιᾶς μικρᾶς πόλεως ἔμενε σὲ κάποιο χωριάτικο σπίτι κοντὰ στὰ ἐχθρικὰ φυλάκια.

Μιὰ μέρα ὑπαγόρευε στὸν γραμματέα του ἕνα ἔγγραφο, περπατῶντας μέσα στὸ δωμάτιο ἀπάνω-κάτω, ὅταν ξαφνικὰ μιὰ ἐχθρικὴ ὀβίδα ἔσκασε στὸ πλαγινὸ δωμάτιο, καὶ τὰ κομμάτια πέταξαν στὴν κάμαρη, ὅπου ἐργάζονταν ὁ Κάρολος μὲ τὸν γραμματέα του. Ὁ γραμματέας τινάχθηκε κατατρομαγμένος ἀπὸ τὴ θέση του, ἐνῷ ὁ Κάρολος ἐξακολουθοῦσε τὸν περίπατό του στὸ δωμάτιο καὶ μὲ τὴ μεγαλείτερη ἠρεμία, σὰν νὰ μὴ εἶχε γίνει τίποτε, τὸν ρώτησε:

— Γιατὶ σταματήσατε τὸ γράψιμο, κύριε γραμματεῦ;

— Μεγαλειότατε, μουρμούρισε ὁ γραμματέας, ἡ ὀβίδα...

— Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω, τοῦ ἀπήντησε ἥσυχα ὁ Κάρολος, τὶ σχέση ἔχει ἡ ὀβίδα μ' αὐτὸ ποὺ σᾶς ὑπαγορεύω. Ἂς ἐξακολουθήσουμε...

Καὶ ξανάρχισε νὰ ὑπαγορεύῃ καὶ νὰ περπατῇ...

Στὸ "ΜΠΟΥΚΕΤΟ,, προσεχέστατα

Πὼς δηλητηριάζεται ἡ ἀνθρωπότης. Ἡ κοκαΐνη, ἡ μορφίνη, τὸ ὄπιον! Ἡ ἱστορία τῶν δηλητηρίων. Ἡ χρῆσις των. Τί γίνεται στὴν Εὐρώπη καὶ στὰς Ἀθήνας κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Κάτι ποὺ θὰ σᾶς καταπλήξῃ, θὰ σᾶς συναρπάσῃ.